ชื่อเรื่อง ปัญหาสุขภาพของกลุ่มผู้หญิงที่ประกอบอาหารโดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวล:

การศึกษาในพื้นที่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ชื่อวิจัย นางสาวโยษิตา เดือนแจ่ม

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ คร. ชัชวาลย์ จันทรวิจิตร

ประเภทสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี วท.บ. (ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวคล้อม)

มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563

คำสำคัญ ปัญหาสุขภาพของผู้หญิง, ควันจากการทำอาหาร, เชื้อเพลิงชีวมวล

บทคัดย่อ

ควันจากการปรุงอาหารส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คนหลายล้านคนทั่วโลก การศึกษาเชิง พรรณนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความชุกของอาการเรื้อรังของผู้หญิงที่ใช้เชื้อเพลิงชีวมวล และศึกษา ปัจจัยเสี่ยงของปัญหาสุขภาพผู้หญิงที่ใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในการประกอบอาหาร ผู้สัมภาษณ์จาก ครัวเรือนชนบทในจังหวัดลำพูนจำนวน 171 ครัวเรือนถูกสุ่มเลือกโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในการทำอาหารและปัญหาระบบทางเดินหายใจเรื้อรังรวมถึงอาการที่ระบุในช่วง 30 วันที่ผ่านมาถูกรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงอายุมากกว่า 20 ปีซึ่งใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในการประกอบอาหารโดยไม่ มีเครื่องดูดกวันระบายอากาส อาการทางเดินหายใจเรื้อรังที่พบบ่อยที่สุด ได้แก่ อาการคัดจมูกหรือจมูก อักเสบ (80.2%) อาการใอ (67.8%) และอาการแน่นหน้าอก (43.0 %) อาการทางเดินหายใจที่พบบ่อย ที่สุดในช่วง 30 วันที่ผ่านมาก็ออาการใอ (78.5%) มีเสมหะ (34.7%) และภูมิแพ้ (20.7%) อาการเหล่านี้ เกี่ยวข้องกับน้ำตาขณะทำอาหารจำนวนชั่วโมงที่อยู่ในครัวจานผัดและทอดที่เตรียมไว้ การศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่าการปรุงอาหารใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในการทำอาหารสามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการหายใจ ลำบากและอาการได้ในเชิงปริมาณ เนื่องจากมีการปรุงอาหารในทุกครัวเรือนในประเทศไทยจึงเป็น เรื่องสำคัญด้านสาธารณสุบที่ต้องการความสนใจมากขึ้น

Title Health problems among women using biomass fuels for cooking:

a study in Papai Subdistrict, Lii District, Lamphun

Author Yosita Duanjam

Advisor Associate Professor Dr. Chudchawal Juntarawijit

Academic Paper Thesis B.Sc. in Natural Resources and Environment, Naresuan

University,2020

Keywords Women's health problems, Cooking fumes, Biomass fuel

Abstract

Cooking smoke affects the health of millions of people around the world. The objective of this descriptive study was to determine the chronic prevalence of women using biomass fuel. The risk factors for the health problems were also studied. The interviewees from 171 rural households in Lamphun Province were randomized using multistage sampling. Data on cooking biomass fuel activity and chronic respiratory problems, including those identified over the past 30 days, was collected using a questionnaire Most of the participants were women over 20 years old who used biomass fuel to cook without a hood. The most common chronic respiratory symptoms were stuffy or rhinitis (80.2%), cough (67.8%), and angina (43.0%). The most common respiratory symptoms in the past 30 days were cough (78.5%), sputum (34.7%), and allergies (20.7%). These symptoms were related to tears while cooking, hours spent in the dish kitchen. Stir-fries and fries are prepared. This study shows that cooking using biomass fuel can quantitatively increase the risk of dyspnea and symptoms. As cooking is common practice in almost every household in Thailand, the problems should receive more attention.